

WSTĘP

Na podstawie art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 869.), który nakłada na zarząd jst – Prezydenta Olsztyna, obowiązek przedstawienia organowi stanowiącemu – Radzie Miasta Olsztyna oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej – jako organowi nadzoru w sprawach finansowych (zgodnie z art. 85 i 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* – t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506), informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze wraz z dołączonymi do niej informacjami o przebiegu wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury i samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, za pierwsze półrocze, uwzględniające w szczególności stan należności i zobowiązań, w tym wymagalnych, oraz informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy,

przedstawiam

wymagane informacje, których zakres i forma zostały określone w uchwale Nr XI/127/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 czerwca 2015 r. *w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna za I półrocze, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz informacji o przebiegu wykonania planów finansowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury za I półrocze.*

Zgodnie z ww. uchwałą, informacja z przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna za I półrocze 2019 r. zawiera:

- część tabelaryczną sporządzoną w szczególowości załączników do uchwały budżetowej, w układzie planu oraz wykonania planu w ujęciu kwotowym i procentowym,
- część opisową, zawierającą informacje dotyczące wykonania planu dochodów w układzie źródeł powstawania, wykonania planu wydatków w układzie działów klasyfikacji budżetowej (z uwzględnieniem: zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zleconych ustawami, zadań wynikających z odrębnych ustaw, zadań Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego, zadań majątkowych rocznych, przedsięwzięć, w tym związanych z programami realizowanymi z udziałem środków unijnych, przy czym szczegółowy opis realizacji przedsięwzięć umieszczony jest w informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej).

Część opisowa zawiera również informacje dotyczące: przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych, dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku i wydatków nimi finansowanych w jednostkach oświatowych, należności wymagalnych, zobowiązań wymagalnych według tytułów dłużnych, rozliczenia wydatków, które nie wygasły z upływem poprzedniego roku budżetowego tj. 2018, wyniku budżetu, wykonania planu przychodów i rozchodów budżetu oraz stanu i struktury zadłużenia w bieżącym roku budżetowym, które są elementem uchwały budżetowej.

Część opisowa zawiera, zgodnie z ww. uchwałą, omówienie istotnych zmian w planie wprowadzonych w okresie I półrocza, porównanie wielkości planowanych i wykonanych wyrażonych w ujęciu kwotowym i procentowym wraz ze wskazaniem czynników kształtujących poziom wykonania, prognozę wykonania planu do końca roku budżetowego, w tym identyfikację zagrożeń niewykonania planu.

Dane wykazane w części tabelarycznej tj. w załącznikach do *Informacji o przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna za I półrocze 2019 r.*, sporządzone zostały na podstawie danych wynikających ze sprawozdań budżetowych za I półrocze br., w których prezentowane jest wykonanie na dzień 30 czerwca 2019 r. dochodów i wydatków budżetowych (jednostki budżetowe, w tym Urząd – sprawozdania: Rb-27S, Rb-28S) i pozabudżetowych (wydzielony rachunek w jednostkach oświatowych – sprawozdanie Rb-34S) oraz przychodów i kosztów pozabudżetowych (zakłady budżetowe – sprawozdanie Rb-30S), sporządzonych zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1393).

Do *Informacji o przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna*, zgodnie z wymienionymi zapisami ustawy o finansach publicznych, dołączone zostały *Informacje o przebiegu wykonania planów finansowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury*, uwzględniające w szczególności stan należności i zobowiązań, w tym wymagalnych (zawartych w sprawozdaniach Rb-N i Rb-Z, sporządzonych przez instytucje kultury i samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zgodnie z zasadami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1773). Zakres tych *Informacji*, podobnie jak w przypadku *Informacji o przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna*, został określony przez Radę Miasta Olsztyna w uchwale Nr XI/127/15 z dnia 24 czerwca 2015 r.

Sprawozdania budżetowe, zgodnie z ustawą o finansach publicznych i przepisami wykonawczymi, sporządzone zostały według stanu ksiąg rachunkowych jednostek budżetowych i zakładów budżetowych oraz Gminy na dzień 30 czerwca 2019 r., w oparciu o które sporządzona została *Informacja o przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna za I półrocze 2019 r.* Wymienione sprawozdania budżetowe oraz ich korekty przekazane zostały do organu nadzoru – Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, która w dalszej kolejności przekazała je do Ministerstwa Finansów.

Sprawozdania budżetowe za każdy kwartał roku (oraz ich korekty), takie jak: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, Rb-N oraz Rb-Z i Rb-N samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i instytucji kultury, publikowane są Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna.

***

Budżet Miasta Olsztyna na rok 2019 Rada Miasta Olsztyna uchwaliła na sesji w dniu 23 stycznia 2019 r, podejmując uchwałę Nr IV/29/19 w sprawie budżetu Miasta Olsztyna na 2019 rok. W uchwale budżetowej Rada określiła podstawowe wielkości budżetowe, takie jak:

• dochody budżetu	-	w wysokości	1.205.690.360,14 zł, z tego:
○ dochody bieżące	-	w wysokości	1.062.898.680,32 zł
○ dochody majątkowe	-	w wysokości	142.791.679,82 zł
• wydatki budżetu	-	w wysokości	1.292.540.360,14 zł, z tego:
○ wydatki bieżące	-	w wysokości	1.060.310.122,68 zł
○ wydatki majątkowe	-	w wysokości	232.230.237,46 zł
• deficyt budżetu	-	w wysokości	86.850.000,00 zł
• przychody budżetu	-	w wysokości	96.181.106,10 zł, z tego:
○ sprzedaż papierów wartościowych	-	w wysokości	86.400.000,00 zł
na finansowanie planowanego deficytu			
○ kredyty	-	w wysokości	0,00 zł
○ spłaty pożyczek	-	w wysokości	1.534,13 zł
○ wolne środki	-	w wysokości	9.779.571,97 zł
- (z czego 450.000 zł na finansowanie

planowanego deficytu oraz 9.329.571,97 zł
na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań)

• rozchody budżetu	-	w wysokości	9.331.106,10 zł, z czego:
○ wykup papierów wartościowych	-	w wysokości	5.000.000,00 zł
○ spłaty rat kredytów	-	w wysokości	2.074.000,00 zł
○ spłaty rat pożyczek	-	w wysokości	2.257.106,10 zł
• rezerwa ogólna	-	w wysokości	1.300.000,00 zł
• rezerwy celowe	-	w wysokości	11.850.000,00 zł, z tego:
○ rezerwa celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne			500.000,00 zł
○ rezerwa celowa na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego			3.350.000,00 zł
○ rezerwa celowa na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych oraz Urzędu Miasta Olsztyna, w tym na wynagrodzenia i pochodne			8.000.000,00 zł.

W I półroczu 2019 r. w budżecie Miasta Olsztyna oraz w wieloletniej prognozie finansowej dokonywane były zmiany:

- w trybie uchwał Rady Miasta, zmieniających uchwałę budżetową (2 uchwały zmieniające w terminach: 24 kwietnia, 26 czerwca),
- w trybie zarządzeń Prezydenta w sprawie zmian w budżecie, z tego:
  - » zarządzenia - przeniesienia między paragrafami, rozdziałami, w ramach działu (11 zarządzeń w terminach: 24 stycznia, 30 stycznia, 11 lutego, 22 lutego, 28 lutego, 11 marca, 4 kwietnia, 24 kwietnia, 6 maja, 15 maja, 30 maja),
  - » zarządzenia - rozdysonowanie rezerw budżetowych (9 zarządzeń w terminach: 9 marca, 26 marca, 4 kwietnia, 24 kwietnia, 6 maja, 15 maja, 22 maja, 30 maja, 26 czerwca),
  - » zarządzenia - zmiany związane z zawiadomieniami Dyrektora Krajowego Biura Wyborczego Delegatura w Olsztynie oraz Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o podjętych decyzjach w kwestii zmian dotacji celowych z budżetu państwa a także dotyczące przyznania dotacji celowych (9 zarządzeń w terminach: 24 stycznia, 11 lutego, 28 lutego, 26 marca, 12 kwietnia, 24 kwietnia, 15 maja, 30 maja, 14 czerwca),
  - » zarządzenia związane ze zwrotem dotacji otrzymanych w latach ubiegłych z budżetu państwa lub innych jednostek samorządu terytorialnego (4 zarządzenia w terminach: 24 stycznia, 22 lutego, 12 kwietnia, 30 maja).

Budżet Miasta Olsztyna obejmuje plany finansowe jednostek budżetowych i zakładów budżetowych, z tego też względu, zmiany w budżecie zawsze są związane ze zmianami w planach finansowych jednostek i zakładów budżetowych. W części opisowej do *Informacji o przebiegu wykonania budżetu Miasta Olsztyna za I półrocze 2019 r.* zawarte zostały istotniejsze zmiany dotyczące poszczególnych parametrów (dochodów, wydatków, deficytu, przychodów, rozchodów) i jednostek, a także zadań, przy czym w przypadku przedsięwzięć, zarówno tych o charakterze bieżącym, jak i tych o charakterze majątkowym, zmiany zostały zaprezentowane w *Informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, za I półrocze 2019 r.*

Łączna wielkość zmian w budżecie Miasta Olsztyna, dokonywanych w okresie I półrocza 2019 r. zarówno w trybie uchwał Rady Miasta Olsztyna jak i zarządzeń Prezydenta Olsztyna, według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r., wyniosła:

•	dochody budżetu	-	zmniejszenie o	31.008.293,01 zł, z tego:
○	dochody bieżące	-	zwiększenie o	14.313.514,85 zł
○	dochody majątkowe	-	zmniejszenie o	45.321.807,86 zł
•	wydatki budżetu	-	zwiększenie o	61.724.144,23 zł, z tego:
○	wydatki bieżące	-	zwiększenie o	25.463.427,43 zł
○	wydatki majątkowe	-	zwiększenie o	36.260.716,80 zł
•	deficyt budżetu	-	zwiększenie o	92.732.437,24 zł
•	przychody budżetu	-	zwiększenie o	118.771.897,24 zł, z tego:
○	sprzedaż papierów wartościowych na finansowanie planowanego deficytu	-	zwiększenie o	29.000.000,00 zł
○	kredyty na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków unijnych	-	zwiększenie o	64.182.437,24 zł
○	spłaty pożyczek	-		0,00 zł
○	wolne środki (z czego zmniejszenie o 450.000 zł na finansowanie planowanego deficytu oraz zwiększenie o 26.039.460,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań)	-	zwiększenie o	25.589.460,00 zł
•	rozchody budżetu	-	zwiększenie o	26.039.460,00 zł, z czego:
○	wykup papierów wartościowych	-		0,00 zł
○	spłaty rat kredytów	-	zwiększenie o	26.039.460,00 zł
○	spłaty rat pożyczek	-		0,00 zł
•	rezerwa ogólna	-	rozdysponowana na kwotę	517.965,00 zł
•	rezerwy celowe	-	rozdysponowane na kwotę	4.578.119,38 zł, tego:
○	rezerwa celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne			0,00 zł
○	rezerwa celowa na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego	-	rozdysponowana na kwotę	1.851.500,00 zł
○	rezerwa celowa na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych oraz Urzędu Miasta Olsztyna, w tym na wynagrodzenia i pochodne	-	rozdysponowana na kwotę	2.726.619,38 zł.

Na wzrost dochodów bieżących wpływ wywarły zmiany w obrębie dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone i własne (wzrost o 6 mln zł), dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków z UE (wzrost o 3,4 mln zł), środków na dofinansowanie zadań własnych pozyskanych z innych źródeł (spadek o 7.775.057 zł – dotyczy m.in. środków z budżetu państwa na zadania wychowania przedszkolnego, na które dotacje przyznawane są w trakcie roku, a w celu zbilansowania zadania, bo musi być realizowane od dnia 1 stycznia, w budżecie ujmowane są jako środki z budżetu państwa, które po przyznaniu dotacji, są zerowane), środków na drogi (przyznanie 4,3 mln zł dotacji na remont ul. Leonharda). W przypadku spadku dochodów majątkowych, największa kwota dotyczyła dotacji unijnych (spadek o 54,7 mln zł) oraz odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego (wzrost o 10 mln zł).

W przypadku wydatków bieżących budżetu, do największych zmian w trakcie I półrocza należały zmiany dotyczące (obejmujące wszystkie środki budżetowe – środki własne oraz pochodzące z zewnętrznych źródeł finansowania) przyznania dotacji przedmiotowej dla ZLiBK i ZCK (4,3 mln zł), świadczeń społecznych (wzrost o 1,4 mln zł), dodatkowego wynagrodzenia rocznego (spadek o 1,4 mln zł), uposażeń dla funkcjonariuszy (wzrost o 1,2 mln zł; KMPSP), wynagrodzeń (wzrost o 1,6 mln zł), zakupu materiałów i wyposażenia (wzrost o 2,4 mln zł), zakup środków dydaktycznych i książek (wzrost o 3,6 mln zł), zakup usług pozostałych (wzrost o 3,6 mln zł), zmniejszenie w drodze rozdysponowania rezerw budżetowych (5 mln zł). W przypadku wydatków majątkowych, zmiany dotyczyły wydatków inwestycyjnych oraz wydatków na zakup i objęcie akcji.

Wzrost bądź spadek planowanych wielkości budżetowych w I półroczu br. oraz realizacja zadań, ukształtowały dane planistyczne oraz sprawozdawcze na dzień 30 czerwca 2019 r., które stanowiły kwoty:

• dochody budżetu	-	plan	1.174.682.067,13 zł
		wykonanie	639.819.219,85 zł, tj. 54,47%
z tego:			
○ dochody bieżące	-	plan	1.077.212.195,17 zł
		wykonanie	585.702.109,86 zł, tj. 54,37%
○ dochody majątkowe	-	plan	97.469.871,96 zł
		wykonanie	54.117.109,99 zł, tj. 55,52%
• wydatki budżetu	-	plan	1.354.264.504,37 zł
		wykonanie	577.938.511,82 zł, tj. 42,68%
z tego:			
○ wydatki bieżące	-	plan	1.085.773.550,11 zł
		wykonanie	531.272.719,41 zł, tj. 48,93%
○ wydatki majątkowe	-	plan	268.490.954,26 zł
		wykonanie	46.665.792,41 zł, tj. 17,38%
• deficyt budżetu	-	plan	179.582.437,24 zł
		wykonanie - nadwyżka budżetu	61.880.708,03 zł
• przychody budżetu	-	plan	214.953.003,34 zł
	-	wykonania	56.783.452,37 zł
z tego:			
○ sprzedaż papierów wartościowych	-	plan	115.400.000,00 zł
		wykonanie	0,00 zł
○ kredyty	-	plan	64.182.437,24 zł
		wykonanie	0,00 zł
○ spłaty pożyczek	-	plan	1.534,13 zł
		wykonanie	0,00 zł
○ wolne środki	-	plan	35.369.031,97 zł
		wykonanie	56.782.450,37 zł
• rozchody budżetu	-	plan	35.370.566,10 zł
		wykonanie	28.164.357,40 zł, z tego:
○ wykup papierów wartościowych	-	wykonanie	0,00 zł
○ spłaty rat kredytów	-	wykonanie	27.009.460,00 zł
○ spłaty rat pożyczek	-	wykonanie	1.154.897,40 zł
• rezerwa ogólna	-	do rozdysponowania w II półroczu br.	782.035,00 zł

- rezerwy celowe - do rozdysponowania w II półroczu br. 7.271.880,62 zł, z tego:
  - rezerwa celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne - do rozdysponowania w II półroczu br. 500.000,00 zł
  - rezerwa celowa na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego - do rozdysponowania w II półroczu br. 1.498.500,00 zł
  - rezerwa celowa na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych oraz Urzędu Miasta Olsztyna, w tym na wynagrodzenia i pochodne - do rozdysponowania w II półroczu br. 5.273.380,62 zł.

Przebieg wykonania dochodów budżetu za I półrocze br. opisany został w części I, a wykonania wydatków w części II. Odrębne części opracowania poświęcone zostały omówieniu realizacji zadań „rządówki” (cz. III.), Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego (cz. IV). Opracowanie zawiera ponadto omówienie realizacji w I półroczu 2019 r.: przychodów i kosztów zakładów budżetowych (cz. VII.), dochodów gromadzonych przez jednostki oświatowe na wyodrębnionym rachunku i wydatków z tych środków (cz. VIII.), stanu należności (cz. X.) i zobowiązań wymagalnych (cz. XI.) jednostek i zakładów budżetowych oraz instytucji kultury i zakładów opieki zdrowotnej, a także rozliczenie wydatków niewygasających z upływem 2018 r. (cz. IX.).

W informacji o przebiegu wykonania budżetu w I półroczu uwzględniona jest też część VI. poświęcona wynikowi budżetu, wykonaniu przychodów i rozchodów, strukturze zadłużenia i wielkości długu.

Dochody oraz wydatki budżetowe zarówno planowane jak i wykonane na dzień 30 czerwca 2019 r. obejmują dochody i wydatki wynikające z przepisów szczególnych, do których należą:

- dochody z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki na zadania GPPiRPAiPN,
- dochody z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz wydatki na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami,
- dochody z tytułu udostępniania państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego i wydatki związane z gromadzeniem, aktualizacją, uzupełnianiem, udostępnianiem i zabezpieczeniem zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Dochody i wydatki wynikające z regulacji, o jakich mowa wyżej, zostały ujęte w IV. bloku informacyjnym poświęconym dochodom i wydatkom wynikającym ze szczególnych zasad wykonywania budżetu, realizowanych na podstawie odrębnych ustaw.

W części V. ujęto opis zadań objętych Olsztyńskim Budżetem Obywatelskim oraz w części IX. rozliczenie na dzień 30 czerwca 2018 r. wydatków, które nie wygasły z upływem 2017 r.

W I półroczu br. Prezydent Olsztyna nie korzystał z uprawnienia w zakresie zaciągania kredytu w rachunku bieżącym – upoważnienie dotyczy kwoty do 50 mln zł. Nie były też emitowane obligacje, które wpisano do budżetu jako źródło finansowania deficytu budżetu ani kredyt na wyprzedzające finansowanie.

W zestawieniu głównych wielkości budżetowych za I półrocze 2019 r., zamieszczonym na końcu niniejszego wstępu, zaprezentowane zostały dane planowane na dzień 1 stycznia 2019 r., plan na 30 czerwca 2019 r., suma zmian, dane sprawozdawcze na dzień 30 czerwca 2019 r. oraz poziom wykonania wyrażony procentowo w odniesieniu do planu na dzień 30 czerwca 2019 r. Dane te odpowiadają większości zapisów, jakie umieszczone są w treści uchwały.

Użyte w części opisowej skróty: plan „+”, plan „-”, plan „w” - oznaczają odpowiednio, że plan uległ zwiększeniu, zmniejszeniu lub został wprowadzony w trakcie I półrocza br.